

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.

Alapította:
DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy óra 1 Kq20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy óra 2 Kq 40

A cukorelosztás Makón.

Makó, okt. 31.

Makón ezentúl lesz cukor. Ezzel kezdjük írásunkat, mert azt akarják, hogy Makó város közönsége, amely hosszú időn át szenvedte a legrettenetesebb cukorhiányt, megnyugodjék.

Lesz hát Makón cukor pár napon belül s a hatóság intézkedése folytán Makó város minden lakosa hozzáfog jutni ahhoz a mennyiséghez, amelyet a hatóság jónak látott megállapítani a mai rendkívüli idők tekintetében véve.

A hatóság fejenként és havonként egy kilogrammban állapítja meg a cukor mennyiségét, amelyhez mindenki hozzá fog jutni azon kereskedő útján akinél rendszerint vásárolni szokott.

A cukor fogyasztást ugyanis országosan szabályozták s pedig úgy, hogy ezentúl a hatóság fogja szétosztani a cukrot a kereskedőknek.

Makó városa havonként 200 métermássa cukrot fog jutni. A november havára ez 200 métermássa cukor már meg is érkezik Makóra s pár napon belül a kereskedők útján a fogyasztók közönséghez fog jutni.

Ugyanígy módon fog a hatóság eljárni a petróleum ügyében is és ehhez a fontos közszükségleti cikkhez is hozzá fog jutni a közönség habár korlátozott mértékben.

A cukor elosztása mint azt fentebb is megírtuk a kereskedők útján fog történni úgy, hogy a kereskedők figyelmeztetnek, hogy semmiféle más holmi vásárlására nem kényeseríthetik a vételt s a maximális áron felül sem adhatják el a cukrot. Cserékereskedést sem szabad üzemeltetni, hogy cukrot csak tojásért, csirkeért, kaporért vagy szaloncukorért adnak.

As a kereskedő, akire csak a legesélyesebben is rábisonyul, a legkisebb ilyenfajta visszaélés, attól megfogják vonni a cukor eladást, illetve többé nem is jut egyáltalában cukorhoz.

A makói kereskedőkről feltesztük, hogy a legszigorúbban befogják tartani, a hatóság figyelmeztetéseit s nem fogják a közönség amúgy is nehéz életét még elvisselhetlenebbé tenni.

Visszont a közönség is gondolkodik a nagy időkhez méltóan s ne igyekezzék egyik ember a másik emberfarsa rovására jogtalan előnyöket szerezni. Ne igyekezzék senki arra, hogy hogyan is lehetne kijáratni a hatóság intézkedéseit, hogy nekem sok cukor jusson, másnak meg semmi.

A hatóság, amely igazán ezekben a nehéz időkben oly sok nehézségekkel küzd, kell hogy megértő közönségre találjon, amely támogatja a hatóságot nehéz munkájában. Ime a hatóság szerzett cukrot s a hatóság osztása szíjjel.

Segítsük a hatóságot azáltal, hogy nem igyekezzünk kijáratni a hatósági intézkedéseket, hanem pontosan s lelkiismeretesen betartjuk azokat. Ha mindenki betartja a hatóság intézkedéseit, könnyű dolga lesz a hatóságnak, de könnyebb lesz édes mindannyiunk életé. Ezt pedig csak mindenki cselejtje Makón.

Hogyan jött a különböző híre?

Luganoból példátlan könnyelműséggel egy hírt terjesztettek el, amely szerint Németország és Oroszország közönsége közötti küszöbön van. A hír igazolására arra hivatkoznak, hogy Giers kvirínál orosz követ moszkovai utcákban átvázolt Luganón és pedig Luszernbe ment, ahol találkozik a Bülow herceggel. Erre vonatkozóan meg kell jegyezni, hogy Gierset annál kevésbé láthatják Luganóban, mert az idő szerint Oroszországban van, amely körülmény tudvalevően arra kombinációra is anyagot szolgáltatott, hogy a követ a külügyministeri állásra van kinevezve. A mi az egykori kancellár, Bülow herceget illeti, ő már hónapok óta északi Németországban van és azt a hírt, hogy Luszernbe megy, nyomban megcáfolta. E szerint tehát mind az, már csak arról lehet szó, hogy Luganóban egy szaloncukorért jártak. Erre vonatko-

zón pedig azt a mulatságot tényre állapították meg, hogy a kocsiiban senki sem ült. A kocsi korábban Mária kóburgi hercegnő, a román

királyné anyja használta, miközben Svájcban átészaki Olaszországba utazott és a kocsi most Luganón át üresen hazatért.

Visszavertük Kampo- lungnál az oláhokat.

Budapest, október 31.

Keleti hadszíntér:

Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg arcvonala:

A Szurduki szorosnál délnyugatra az ellenség egyik harci csoportját néhány kilométerrel hátrább szorította.

A vöröstoronyi szorosnál délkeletre öregítettük sikereinket. Kampo lungtól északra román előretöréseket visszavertünk. M gyarország keleti határán a harci tevékenység csökken.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadsereg arcvonala:

Pus umitinél az oroszok rövid ideig tartó de a leghevesebb tüzéségi tűz után tömegrohamokat kíséreltek meg. Támadó oszlopaik részben akadályaink előtt, részben akadályainkban összeomlottak. Hasonlóképpen meghiusult egy ellenséges tömeg-támadás Szervovnál.

Olasz hadszíntér:

A te germelléken tegnap az ellenség harci tevékenysége kedvezőtlen látási viszonyok között csekélyebb volt mint az előző napokon.

Délkeleti hadszíntér:

Albániában nincs különösebb esemény.

HÖFER, altábornagy.

Állakredőnyök énműködővel minden nagyságban kaphatók Pallagi-cégnél

A harctéri esemény

A román frontról.

Oroszától nyugatra meglepő támadással elfoglaltuk a helység feletti uralkodó magaslatokat — jelenti Hófer. Az Erdély déli határánál harcoló román seregek legészőbb szárnya még csak az orsovai szakaszon állott magyar földön; most az Orsovát domináló magaslatok visszacserzése után Krassó Szörénynek azt a keskeny sávját is megfoglaljuk az elleneségtől, amelyet a Cserna mentén föl kellett adniuk. A románok helyeire itt annyival inkább is tarthatatlanná válik, mert a szerbiai Ducaszögletéből a bolgár társaság keresztező tüze is fenyegeti őket.

Ludendorff még nem említi meg orsovai sikerükről, csak Erdély déli határa felől a szorokon át előnyomult hadoszlopaink újabb térfoglalását jegyzi föl Hóferre együtt. Vöröstorony, Törösvár és Tömös szorosi felől elkezdett harcok közben lépésről lépésre nyomulnak előre, Predeáltól délre elértük Azugát, amely azon a ponton fekszik, ahol az ugyanilyen nevű patak a Prahova folyóba ömlik, Predeáltól 7 kilométerre délre, Szászjától pedig még 10 kilométernyire északra.

A vasárnapi hivatalos jelentések az orosz frontról is figyelemreméltó hírt tudatnak: az oroszok Luco-tó nyugatra és a Stechod mentén élénk tűzértségi tűz alatt tartották állásainkat, egy óra gyalogsági rohama csak Szelovnál indultak, ezzel a támadásukkal azonban már sáróttukunk végzett. Egy angol ujság pétervári tudósítója azt táviratozza hogy november első hetében a Duna és a rigai öböl között a titáni küzdelem csúcspontját fogja elérni; ha az 1600 kilométeres fronton mind a két fél millió egységre fognak támadni, a háború gyors véget érhet. De az angol haditudósítónál Hindenburg és Brusilov véleménye mindenesetre fontosabb; Brusilov szerint a háború csak 1917. őszén fog véget érni, Hindenburg pedig azt mondja, hogy hálátlan feladat a jogszolgatás, ő sem tudja és senki sem tudhatja, mikor lesz vége, lehetséges, hogy az 1917. es év hozza meg a döntő harcokat. Bizonyos csak az, hogy beteljesedés ideje még nem érkezett el a új áldozatoknak kell hoznunk, hogy az addigiek hiábavalóan ne bizonyuljanak. Egyetlen döntő csapással miadensekre nshés most már befejezni a háborút, bár nincs lehetetlenség a világon. Tannenbergnél bizonyára könnyebb volt döntő csapást mérni az ellenségre, mint most, mikor Dánabürgtő a Feketetengerig terjedő frontot kell tartani.

Epen ezért Hindenburg örömmel fogadta a román beavatkozást, mert hiszen ezzel módot nyújtottak arra, hogy kikerüljünk a pozíciós harcok merovédet: általános hadihelyzet nyugébból és végre ismét „friss, vidám hadműveletekre térhessünk át” — melleleg pedig „Romániának is megfizessük azt, amit megérdemelt.” S hogy Romániával szemben Hindenburgnak mennsire megvan a joga ahhoz a kijelentéshez, hogy a dolgok gyorsan fejlesznek, az most, a románhadüzenet után eltelt két hó-

nap területi eredményein, a visszafoglalt Erdélyen és az elfoglalt Dobrudzsán kívül az utolsó román veszteség kimutatás is bizonyítja: október 20 áig Románia 208.000 embert vesztett elesettekben, sebesültekben és eltűntekben.

Egyébként meg kell érteni a háború legnagyobb hadvezérének azt a lelkiállapotát, amely a mozgó osztrák való visszatérésben vidám megkönnyebbülést lát; azért a lehetőségért szívesen vállal akár egy új ellenséget is. És meg kell érteni Hindenburgnak eb en a grotesknek és kegyetlennek tetsző mondásában az emberkiméletek azt a mély gondolatát is, amely a pozíciós harcok hiába hozott tettentő vereségeitnek fölébe helyezi a mozgó osztrák eleinte ugyan szintén véres áldozatát, amelyek azonban nem hiábavalóak és amelyeket később a bekeri és vagy áldozás folyamán már kisebb vérhatekötéssel lehet folytatni és a legnagyobb eredményekkel megkoronázni. Ha a pozíciós háború nyomásztóan hat a lélekre, akkor a mozgó osztrák valóban áldító — különösen a győztes számára.

Az alispán rendelete a tojás áráról

Huszonnégy fillér egy tojás.

Az alispán ma a következő rendeletet bocsátotta ki:

Az 1915 évi 4207 számú kormányrendelet alapján a vármegye területén a tojás legmagasabb árát 24 fillérra állapítom meg, ezen rendelkezésem ellenére azt tapasztaltam, hogy közfogyasztásra nyit piacokon tojás nem árusítatik el és tojást csakis kéz alatt a megállapított áron jóval felül lehet vásárolni.

A termelő közösségnek ezen eléggé nem kárhozható eljárása nemcsak nagy mértékben hazafiatlan cselekedet, de egyszerűen oly tény, ami a legszigorúbb megtorlásra is érdemes. Ezenélfogva a vármegye községét a következőre figyelmeztetem:

A vármegye területén senki 24 fillérről magasabb árát darabonként tojásért nem kérhet, sem senki ezer árú magasabb árú tojást nem vásárolhat.

Tojáskereskedőknek hasonlóan tilos akár piacokon akár piacok kívül ezen áron magasabb áron vásárolni.

Minden termelő köteles a saját szükségletén kívül termelt tojást a közfogyasztásra bocsátani.

Egy termelőnek sem áll jogában a saját termeléséből sem többet fogyasztani mint amennyire háztartásában rendez viszonyok között szüksége volt.

Figyelmeztetem a lakosságot, hogy amennyiben azt tapasztalnam hogy a termelők felesleges terményeket eldugják vagy bármi módon a közfogyasztástól elvonják, hatósági uton megjelendő vizsgálót által is lefogom tární eldugott készleteit a az illetők ellen a legszigorúbb kihágási eljárást fogom megindítani. — Hervey, alispán,

Orosz hivatalos csafolat a külföldről.

Pétervárról jelentik: Orosz és semleges lakóiban ismételen föl buktaó békehírek csafolására Sürmer miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, amelyről a Pétervári Távirati Iroda a következő hivatalos közlönyököt adta ki:

Föl vagyunk hatalmazva arra, hogy határozottan megcáfoljuk a a sajtó néhány orgánusa által Oroszország és Németország különbsége lehetőségéről terjesztett hírt. Az erről szóó közlömények minden lakóiban tiszta koholmányok. Ezeket itt és a semleges államokban ügynökök terjesztik, hogy szövetségeseinknek Oroszországhoz való bizalmát megrendítsék. Protopopov belügyminiszternek a kormány megbízásából a fősadiszálláson tett ünnepélyes nyilatkozata megerősíti a osztrák orosz kormányának azon egységes, szilárd elhatározását, hogy a háborút végig kell folytatni.

Jön az ötödik hadikölcsön.

Alármilyen előző is a helyzetünk az ország határán túl eső harci tereken, most nem értünk rá, hogy ezen örvendesünk. Egyéb dolgunk van. Nem érjük be csak annyival, hogy a felzárkózott Erdélybe teli vonatokkal áramlanak vissza véreink. Nekünk egész munkát kell végeznünk. Egyszer s mindankorra biztosítanunk kell magunkat, hogy a déli Kárpátok tövében meglepülő alattomos népesség soha többé nem fog ellenünk ripakodni és hogy a rájáró megtorlás ídő pőda gyanánt éjjen és riasztson idő en időnkig.

Hogy ez az elszántsunk rendületlen erővel azad a megvalósulás útján, látnivaló Erdély megtisztulásából és még inkább abból a tehetetlenségéből, hogy a déli Kárpátok és a Dana kösét már is ürtik ki a megesufoit románok. Hiába az orosz keleszus, hiába az angol pénzes asák és a francia meg az olasz siránkozás a pussulásba esalt rokonfaj állásán, katonáink érofalán minden megtörik és a románok kérelhetetlenül és olyan példátlanul lakolni fognak, mint amily példátlan volt esküszegő orvítamadásuk.

Ugyan az elszántság, mely hős csapatainkat ellenállhatatlanná teszi, a front mögött is eltölti des mindayjunkt. Mi is követeljük és kivesszük rőtűnk a vakondok fajta megnyitottsébből és nincs áldozat, amelytől visszariadnánk, csakhogy a Dombrovia partján felburjánzott nagysámi hóbert teljesen letörjék.

A Gondviselés különös kegyelme gyanánt vesszük, hogy az ötödik hadikölcsön védelmi háborúknak éppen erre az időpontjára esik. Ekkorra, mikor a háborus változat legnagyobb fordulata következett be. Eddig is megtettük kötelességünket és sokszorosán teltettük segítségünkön. Most azonban túl fogunk tenni magunkon is. Az a felháborodás

és a megtorlásnak forró vágya, melyet a román elvetemültség korbacolt fel bennünket, minden elemi erejével a hadikölcsön szolgálataiba állít minket és olyan sikert biztosít, amely dícső fegyvertényeink mellé erkölcsi és anyagi erőnknek is beszédes emléket állít.

Igen; egész munkát fogunk végezeni. Kacsánk a román hordák porig alázásával, mi idehaza pedig asszal, hogy erre a megalázásra az új hadikölcsön ügyének felkarolásával és lehető legnagyobb sikerével minden segítő esakót hadjeregünk rendelkezésére bocsátunk.

A dohány

Mint már magirtuk, a dohánykísárusok egyesülete felterjesztésben kérte a pénzügyminisztertől, hogy a dohányhiányra való tekintettel tissa el a kávéházakban és más nyilvános helyiségekben való cigaretta és szivarárulást. A pénzügyminiszter a ratikosok nála járt küldöttségének megígérte, hogy a kívátságukat teljesíteni fogja és a dohánynyal üzött visszaéléseket legközelebb kiadandó rendelettel fogja szabályozni. Addig is, amíg az elkészül, külön utasította a pénzügyminiszter az összes dohánytőzsdéket, hogy visszentalárusítás céljából ne adjanak dohányárut a kávéházaknak és más mulatóhelyeknek, ha pedig mégis azt tapasztalnék, hogy ilyen célból valaki nagyobb dohánykészleteket halmoz fel, tegyenek ez ellen sürgős feljelentést a dohányjövédéki igazgatóságnál, mely különben most egészen külön bíróságot szervezett a visszaélések megbüntetésére.

Makói Urania Színház

Szerdán, 1916. nov. 1-én,

Éjjeli kaland

Nordisk dráma 3 felvonásban.

Főszereplő:
ELLEN AGERHOLM.

A fekete Brigitta

Nordisk színmű 3 felvonásban.

No, ne csiklandozz!

Vizjáték.

Előadások kezdete 6, és fél 9 órakor.

Katonák őrmestertől felé a jezt felét fizetik

Egy kisasszony

egy 4 éves gyermek melé felvételt. Cim a kiadóhivatalban.

Ratkai Ferenc gőzketulajdonos gabona vagy hagyma föld elszántására elvállal

ugyanott arankententes baramgot nagyban és kicsinyben kaphatók. Értekezni lehet: Váradi utca vendéglőjében 48. szám alatt

Értesítés.

Fogkoronák, hidak, egész fog-sorok, szápadlás nélkül, aranyból, platinából

fogfőmesek

ezüst anyagból és a fog színével azonos porcellánból. Fogfőmesterek által készített fogok fehérítés és fogszorok általános gyógyulása. 23 éves fogtechnikus gyakorlatom alatt öbber éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim háttérnek arra, hogy ezen szakudásomat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam.

Tejes bizalommal:

Szeress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri-utca, Böhm-féle ház, Makón.

Uj kocsikat, vetőgépeket, tá-köracél ekéket darálókat, boronákat, gipolajokat és kocsikenőcsőt legelőnyösebb árban szállít

Glück Samu

gépraktára.

Kiadó hagymaföldek

közel a városhoz Iritz Miksanál.

PCOR ENDRE

gyógyeszerészné kapható Makón

VILMA-CREM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer: szeples, mákfolt, arc-, kösvörösség és mindenféle bőrtisztálanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma-crem 1 korona, Vilma-hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill, Hajfijító 1 K. Ezen piperezerek több kiállításán érmekekkel lettek kitüntetve.

A Makói Önszövetkezési Egyesület mint szövetkezet, (Hunyadi-utca, makói takarékpénztár épület) újonnan megvált

zálogintézkedése

a legmérsékeltőbb kamattal és legelőnyösebb feltételek mellett kölcsönözhet ad

észerekre, arany és ezüst-neműekre, értékpapírokra, sorsjegyekre

és egyéb ingóságokra

Takarékintézkedések kölcsönökét folyószámla kamattal és fizetési feltételek mellett ingatlanokra, váltóra és kötelezvényre.

Hivatalos órák d. e. 9—12-ig d. u. 3—5-ig.

Marhabört,

lőbört, juhbört, nyulbört, baránybört, csikobört és mindenféle börtöket és gyapjút, a legmagasabb napi árban veszek.

Löwanstein Ármix

Deák Ferenc-utca 48 szám. Pécsi bormérés mellett.

Jó és olcsó

munkát ha óhajt, forduljon teljes bizalommal az alant irt céghez. Üzletemben ruhatisztítást, javítást, átalakítást

női és férfi ruhákban elvállalok

Kivánatra hához megyek. A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kíváló tisztelettel:

Nagy István

szabó-mester, Hajnal-utca 14.

Föld hagyma alá

Igen kitünő minőségű

20 katasztrális hold föld

hagyma alá, esetleg egy társaságnak is, olcsón és rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett bérbeadó.

esetleg örökösödés alatt

Értekezni lehet:

Ösv. Dr. Kiss Pálnival Hajnal-utca 13. sz. a, vagy a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában.

Eladó ház.

Soványi-ut 1 szám alatt a csősz ház mellett levő HÁZAM, szabadkőzből eladó.

Értekezni lehet a fenti szám alatt.

Barbály üzlet

kiadó

A Stolt-féle főtéri barbály üzlet helyiség, teljes berendezéssel együtt haszonbérbe kiadó B5-vebb felvilágosítást ad,

Iritz Samu-nál

Kazinczy-utca 2. sz.

Kiadó föld

Közel a városhoz az II. vszk féle földemből, a Jángor mellet

4 hold föld,

hagyma alá kiadó. Értekezni lehet:

Ferenci Samu-nál,

Majláth-utca 11. u. szám alatt.

Makulatur papir

egyben és részletekben is A „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában.

!! Nagy megtakarítás !!

üzleteknek, gyáraknak mal-moknak és gazdaságoknak.

A létező legjobb és legtartósebb

PAPIRSPARGÁT

Csomagolásra 2, 2½, 3 és 4 mm. vastagságban kg-ként K 350, 100 kg. K 340.—

Postacsomagokhoz kg-ként K 420, 100 kg. K 400.—

Szőlőkötőszékhez (2 és 2½ mm.) kg-ként K 350, 100 kg. K 340.

Zsáksínegnek 4 mm esbői vágva és kötéssel kg-ként K 360, 100 kg. K 350.— árban szállítja pécsi raktáraiól utánvétellel

Pécsi Kereskedelmi és Iparbank R. T. áruosztálya Pécs. 5 kg-nál kevesebb nem küldhető.

Papirkötelek.

Elismerő nyilatkozatok,

Nagyobb rendeléseknél engedmény.

„Magyar hősök emlékét”

művészi kivitelben, mint dombormű vagy o'aj-Portrait készít

Mezey Jenő

szobrász művész

Szóbeli vagy levélbeni meghívásokra mintáit a nagyérdemű közönség lakásán is bemutatja.

Lakik: Makó, Kerona szálloda.

„Csak néhány napig”.

nyomatott Ösv. Dr. Kiss Pálnival a „Makói Független Ujság” villamoserőre berendezett gyorsnyomtatásán, Makón.